

Witgoed inruilregeling gemeente Best 2025

Het college van B en W besluit:

1. de witgoed inruil regeling gemeente Best 2025 vast te stellen;
2. voor witgoed inruil regeling gemeente Best 2025 een subsidieplafond vast te stellen voor een bedrag van €150.000;
3. De raadsinformatiebrief 'Witgoed inruil regeling gemeente Best 2025' te versturen aan de gemeenteraad.

Aanleiding

Energiearmoede is ook voor de inwoners van Best een probleem. De gemeente ondersteunt deze doelgroep via twee sporen:

- De minimaregelingen via het Sociaal Domein.
- Verduurzamingsondersteuning zoals energiecoaches en witgoedregeling.

We gaan hier alleen in op de verduurzamingsondersteuning. Vanwege de hoge energiekosten is het belangrijk om bewoners te helpen te besparen op energie en zo hun energierekening te verlagen. Het Rijk heeft de gemeente Best een specifieke uitkering (SPUK) gegeven om energiearmoede aan te pakken. Ook heeft de raad geld beschikbaar gesteld voor de witgoedregeling.

De gemeente is in samenwerking met de LEV-groep het energiecoach project gestart. De mensen die energietoeslag ontvangen, hebben een brief van de gemeente gekregen, met een uitnodiging om gebruik te maken van een energiecoach. Tijdens een huisbezoek geeft de energiecoach advies, en brengt klein energiebesparend materiaal aan (LED, tochtstrips, radiatorfolie). Uit dit traject bleek ook dat de doelgroep vaak oud witgoed heeft. Oud witgoed verbruikt vaak veel energie. Het vervangen van oud witgoed door nieuwe apparaten verlaagt dus het energiegebruik voor de inwoner.

De geschatte energiebesparing door de vorige witgoedactie is: $(280-150) * 243 = 31.590$ kWh. Oftewel 8.529,3 kg CO₂-uitstoot! De aanames hierbij zijn: 1. inwoner vervangt een tien jaar oude koelvriescombi, 2. de oude koelvriescombi gebruikt 280 kWh, 3. de nieuwe koelvriescombi verbruikt 280 kWh en 4. 1 kWh stroom is ongeveer 0,27 kg CO₂ uitstoot. E 243 witgoedapparaten zijn vervangen.

Doel

Mensen in de energiearmoede helpen met energie besparen door een witgoed artikel te vervangen door een nieuw en energiezuinig apparaat. Binnen deze regeling willen we ca. 240 huishoudens helpen.

Toelichting witgoedregeling

In deze regeling kunnen inwoners een tegoedbon krijgen bij het vervangen van hun witgoed. In dit document lichten we toe hoe deze regeling in Best is vormgegeven. Aan de orde komen:

1. De doelgroep
2. Financiën
3. Witgoed dat onder de regeling valt
4. Uitvoering
5. Vrijlating van deze gift met betrekking tot de Participatiewet
6. Communicatie
7. Evaluatie

1. De doelgroep

De verwachting is dat er veel belangstelling zal bestaan voor deze regeling. We zoeken daarom naar een balans in de mogelijk aantal deelnemers binnen de doelgroep en het beschikbare budget.

In deze actie is de doelgroep als volgt vastgelegd:

- Inwoners in de schuldhulpverlening. Dit zijn de klanten die Lumens momenteel begeleidt in het kader van schuldhulpverlening. Het betreft ongeveer 75 klanten die in de winter van 2025 actief in begeleiding zijn bij Lumens.
- Inwoners die aanspraak maken op de Meedoenregeling. Zij hebben een inkomen van maximaal 110% van de bijstandsnorm. Het betreft 415 huishoudens.

- Inwoners die zich bij de vorige witgoedactie aangemeld hebben voor de wachtlijst. Zij waren te laat om mee te doen met de vorige witgoedregeling. Het betreft 18 huishoudens.

Hiermee verwachten we dat we het aantal aanvragen ook kunnen bedienen. Tijdens de uitvoering monitoren we continu het verloop en met name de aantallen witgoed in de planning en budget, zodat we snel kunnen bijstellen als dat nodig is. Dat kan zijn door de doelgroep te verruimen, dan wel de regeling te sluiten.

Deze regeling sec vraagt geen financiële toets. Voor inwoners in de schuldhulpverlening heeft Lumens hun financiën bekeken. Het inkomen is al eerder door de gemeente gecontroleerd van inwoners die aanspraak maken op de Meedoenregeling. Bij de vorige witgoedactie hebben we goed nagedacht over wie we aanschreven. Daarom is een financiële toets bij inwoners op de wachtlijst niet nodig.

2. Financiën

Het maximumbedrag per adres is € 630,-. We hebben het verhoogd in verband met inflatie. Met € 630,- kunnen inwoners een kwalitatief goed apparaat uitzoeken, zonder dat ze hoeven bij te betalen. De € 630 is een maximumbedrag. Als een huishouden minder uitgeeft, dan komt dat geld beschikbaar voor anderen. Een extern bureau houdt bij hoeveel van het budget al besteed is.

Ook is er gekeken naar de prijsrange van verschillende typen witgoed bij Rickelman EP Best. Hieruit bleek dat voor € 630,- een degelijk apparaat gekocht kunnen worden. Wel is het zo dat bij sommige types witgoed er geen label A/B beschikbaar is, of dat een apparaat met label A/B duurder is dan € 630,-. Vervangen heeft tóch zin, omdat alle nieuwe koelkasten zuiniger zijn dan die van 10 jaar en ouder.

Samenvattend:

De actie	Aantal huishoudens	Totale budget
Oud witgoed vervangen door een nieuw, energiezuinig apparaat	238 (per huishouden € 630,-)	€ 150.000,-

Het is een op=op actie. Als de belangstelling voor deze actie dusdanig groot is, dat blijkt dat het beschikbare budget te laag is, dan kan er extra budget aan de Raad gevraagd worden. Dan kunnen er nog meer huishoudens die te maken hebben met energiearmoede geholpen worden.

3. Witgoed dat onder de regeling valt

Binnen deze regeling vallen de volgende witgoed-apparaten: koelkasten, vriezers en wasmachines. Witgoed ouder dan 10 jaar mag binnen deze regeling vervangen worden. Deze leeftijdseis wordt losgelaten als het witgoed kapot is.

We streven bij het nieuwe apparaat naar een zo hoog mogelijk label. In de tabel hieronder staat per soort apparaat waar naar welk energieniveau we streven.

Apparaat	Minimaal energie label
Koelkast tafelmodel	D
Koelkast groot	D
Koel/vries combinatie	D
Vrieskast	D
Vrieskist	E
Wasmachine	A

4. Uitvoering

De gemeente maakt in eerste instantie afspraken met de witgoedwinkels: Rickelman Best, Witgoed Service C.C., beide gevestigd in Best. De inwoner kan in de winkel de producten bekijken en met het advies van de winkelier een keuze maken. De gemeente zal het witgoed dus niet zelf inkopen. Indien nodig kunnen we eventueel grote witgoedketens aansluiten als blijkt dat de hierboven genoemde leveranciers de vraag niet aan kunnen. De deelnemers ontvangen een digitale/fysieke tegoedbon waarmee ze bij één van de genoemde winkels hun keuze kunnen maken. Het procesmanagement waaronder het bonnensysteem en de helpdesk, wordt door een extern bureau uitgevoerd. Er kan per adres één witgoedapparaat worden vervangen.

1. Het externe bureau zorgt voor de afstemming met en instructie van de deelnemende bedrijven. Ook richten ze een bonnensysteem in. Tijdens de actie controleren ze de facturen van de deelnemende bedrijven en beantwoorden ze vragen van de bewoners.
2. LEV-groep en Lumens benaderen de doelgroep in samenwerking met de gemeente.
3. Hierna volgt een periode van een maand waarin inwoners zich kunnen aanmelden bij de LEV-groep (contactgegevens en informatie over het ene witgoed apparaat dat vervangen moet worden, denk aan leeftijd en type).
4. De LEV-groep plant afspraken in met de deelnemer en de energicoach.
5. De energicoach komt op bezoek en kijkt of het aangemelde witgoed binnen deze regeling vervangen kan worden. De energicoach kan adviseren over de keuze van het nieuwe witgoedapparaat en activeert de digitale tegoedbon.
6. De inwoner kiest in één van de twee deelnemende winkels een nieuw witgoedapparaat uit.
7. De winkelier levert en bezorgt het nieuwe witgoed en neemt het oude weer in.
8. De winkeliers sturen de rekening naar het externe bureau.
9. Het externe bureau controleert de facturen en declareert deze bij de gemeente.
10. De gemeente betaalt de rekeningen nadat ze zijn goedgekeurd door het externe bureau.

Looptijd

Inwoners kunnen zich aanmelden voor deze regeling in de periode april-mei 2025.
De bezoeken van een energicoach vinden plaats van juni-november 2025.
Het leveren van het witgoed loopt door tot en met 28 februari 2026.

Maatwerk

In sommige gevallen is het mogelijk om af te wijken van de regeling, bijvoorbeeld van de genoemde witgoed artikelen. Dit is ter beoordeling aan de energicoach.

5. Vrijlating van deze gift met betrekking tot de Participatiewet

Als de ontvanger van het witgoed een Participatiewetuitkering (Bijstandsuitkering) heeft, dan geldt het volgende:

Deze witgoedregeling staat op zichzelf en heeft geen enkele invloed op hetgeen beschreven is in "Beleidsregels giften Participatiewet gemeente Best 2021" waarin een nadere toelichting wordt gegeven op artikel 31, tweede lid, onderdeel m van de Participatiewet.

De waarde van het ontvangen witgoed wordt buiten beschouwing gelaten en valt niet onder het begrip "gift" zoals beschreven in de bovengenoemde Beleidsregels. Er bestaat dan ook geen meldingsplicht van (de waarde van) het ontvangen witgoed aan de Regisseur Inkomen.

6. Communicatie

Het is belangrijk om zorgvuldig te communiceren over deze regeling. Dat betekent dat alleen de doelgroep een brief ontvangt (Meedoenregeling, klanten van Lumens, wachtlijst van LEV-groep van witgoedregeling 2023). Vanwege de beperkte doelgroep wordt de regeling niet in Groeiend Best en niet via de sociale mediakanalen bekend gemaakt.

De adviesraad sociaal domein is op 17 december 2024 geïnformeerd dat we deze regeling herhalen. Er is geen formeel advies gevraagd. Deze witgoedregeling raakt het sociaal domein, maar het is geen sociaal beleid.

7. Monitoring en evaluatie

Tijdens het project monitoren we het verloop. Dan kijken we naar het aantal deelnemers, het aantal bezoeken van de energicoaches en het aantal gekochte witgoedapparaten. Daarmee kunnen we het project bijstellen als dat nodig is.

Na afloop van de regeling wordt deze geëvalueerd. Dat doen we door te kijken naar het aantal deelnemers en het aantal vervangen witgoedapparaten. Het project is geslaagd als bij ongeveer 240 huishoudens die voor de regeling in aanmerking komen witgoed vervangen is en er geen bonnen versterkt zijn aan huishoudens die geen recht hebben op de regeling.

8. Maatregelen om oneigenlijk gebruik van de regeling tegen te gaan.

We willen met name een praktisch uitvoerbare regeling om zo in een korte tijd veel inwoners van nieuw witgoed te voorzien. Daarom hebben we de regeling niet volledig 'dicht getimmerd'. Doordat de inwoners weten dat ze een extra bezoek van de energicoach krijgen verwachten we dat dit bijdraagt in naleving van de regeling zoals die bedoeld is. Ook is het aantal witgoedapparaten dat de inwoner per adres kan krijgen beperkt tot één door het bonnensysteem wat we hiervoor inhuren. Daarnaast moet het oude apparaat ingeleverd worden bij het verkrijgen van het nieuwe.